

Základní škola a Mateřská škola Kájov

Školní vzdělávací program – školní družina

.....
ředitelka školy

Č.j.91/07

Obsah:

I. Údaje o zařízení	str.3
II. Cíle vzdělávání	str.3
III. Formy práce	str.3
IV. Rozvíjení klíčových kompetencí	str.3
V. Obsah vzdělávacího programu školní družiny	str.4
VI. Časový plán	str.7
VII. Evaluační plán	str.7

Příloha č. 1 : Vnitřní řád školní družiny

I. Údaje o zřízení

IZO : 114300232

Kapacita: 30 dětí

Materiální podmínky: družina je umístěna v bývalé učebně školy. Je uzpůsobena volnočasovým aktivitám dětí. Jedna část místnosti je určena hrám a relaxační činností. Tomu odpovídá a nábytek a ostatní vybavení (sedací souprava, křesílka, koberec, nábytková stěna). Druhá část je zařízena jako pracovní. V té je nové linoleum, stolky a židličky, každé zapsané dítě má své stálé pracovní místo.

Družina je průběžně vybavována pomůckami pro pracovní technickou zájmovou činnost. Stejně tak je průběžně vybavována novými hrami a hračkami.

Personální podmínky: činnost zajišťuje kvalifikovaná vychovatelka.

II. Cíle vzdělávání:

- Zájmové vzdělávání formou zájmových vzdělávacích a spontánních činností, hrou, učením individuální prací a motivačními projekty
- Podporujeme u žáků citové vztahy k lidem, k přírodě,
- Učíme děti chránit své zdraví
- Snažíme se je k otevřené komunikaci
- Vedeme žáky k tvořivosti a napomáhání vytvoření vhodného klima
- Úkolem naší práce je položit základy ke klíčovým kompetencím, neboli schopnostem umět strávit volný čas
- Všechny děti vedeme k tomu, aby uměly respektovat jeden druhého, výhodou je spojení žáků různých věkových kategorií
- Od 1. třídy rozvíjíme u žáků jejich schopnosti rozhodování, hodnocení a sebehodnocení
- Respektujeme individuální přístup ke každému dítěti, vytváříme podmínky pro činnost dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Svým školním vzdělávacím programem navazujeme a doplňujeme školní vzdělávací program naší školy.
- Konkrétními činnostmi se snažíme posilovat a upevňovat kompetence, které se uplatňují ve škole

III. Formy práce

Zájmové vzdělávání uskutečňujeme těmito formami:

- pravidelnou výchovnou, vzdělávací, zájmovou a tématickou činností
- osvětovou činností včetně shromažďování a poskytování informací pro děti, vedoucí k prevenci sociálně patologických jevů
- individuální prací, zejména vytvářením podmínek pro rozvoj nadání dětí, nebo využitím otevřené nabídky spontánních činností

IV. Rozvíjení klíčových kompetencí

Za prioritní považujeme rozvoj a upevňování těchto kompetencí v praxi:

Kompetence k učení

Pracuje a učí se novým činnostem s chutí, započatou práci dokončí. Umí kriticky zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale také vědomě, klade si otázky a hledá na ně odpovědi. Všimá si souvislostí mezi jevy, získané poznatky si dává do souvislostí, uplatňuje je v praktických činnostech a v dalším učení.

Komunikativní kompetence

Umí vyjádřit vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, zapojuje se do diskuse, učí se řešit konflikty, dokáže vyjadřovat kladné pocity ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí. Nezapomíná, že ke správné komunikaci patří i naslouchání druhým

Sociální a interpersonální kompetence

Učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, k úkolům a povinnostem přistupuje zodpovědně, samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně zodpovídá a nese důsledky. Projevuje citlivost a ohleduplnost. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém – ovládá a řídí své jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení

Občanská kompetence

Uvědomuje si práva svá i práva druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu a šikanu

Kompetence k trávení volného času

Umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití, umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných a individuálních činnostech, rozvíjí schopnost trávení volného času jako kompenzaci jednostranné zátěže ze školního vyučování, umí odmítnout nevhodné nabídky využití volného času

V. Obsah vzdělávacího programu školní družiny

Ze školního vzdělávacího programu rozvíjíme nejvíce kapitoly **Člověk a jeho svět**. Svým širokým pojetím je inspirativní i pro výchovnou práci, je naplněn činnostmi specifickými pro školní družinu.

Oblast Člověk a jeho svět se člení do pěti tematických okruhů, naplňování okruhů je jinými formami než ve školním vyučování, snaží se dětem podat problematiku i jiných pohledů.

Člověk a společnost - místo, kde žijeme, zahrnuje poznávání nejbližšího okolí (vycházky), výtvarná zpracování zážitků, dbáme na vytváření kladného vztahu ke spolužákům, pozitivního klimatu v oddělení

Člověk a příroda - střídání se ročních období, výtvarné tematicky zaměřené práce, budování správného režimu dne a jeho dodržování, pozorujeme změny v přírodě, využívá se při výtvarných a pracovních činnostech, didaktických hrách s přírodními motivy

Člověk a jeho zdraví – plánujeme průběžně aktivity směřující k průběžné péči o osobní hygienu, poukazujeme na důležitost bezpečnosti při všech činnostech, snažíme se denně část činností realizovat venku (seznam míst při pobytu venku – příloha č.2)

Umění a kultura- hlavně při pobytu venku zařazujeme pohybové a sportovní hry, děti mohou hrát ping-pong, k motivací při výtvarných činnostech často využíváme písničky, lidová přísloví, pranostiky

Rozdělení zájmových činností

Naši výchovnou práci ve školní družině bychom mohli po dobu jednoho vzdělávacího cyklu rozdělit do několika zájmových činností.

1. VVZČ-výtvarná zájmová činnost
2. PTZČ-pracovně technická zájmová činnost
3. PŘZČ-přírodovědná zájmová činnost
4. TVZČ-tělovýchovná zájmová činnost
5. SVZČ-společenskovední zájmová činnost
6. EVZČ-esteticko výchovná zájmová činnost
7. Odpočinková činnost
8. Příprava na vyučování

Výtvarná zájmová činnost (VVZČ)

Děti mají na výtvarné činnosti rády objevování, nové zkušenosti, experimenty. Sekávají se při ní s tajemstvím, učí se tvořivosti, prožívají radost z úspěchu i zklamání z nezdaru. Prostřednictvím výtvarné činnosti děti zkoumají svět. Jednou objeví, jaké to je cítit na prstech hladkou barvu, jindy se seznámí s tajemstvím míchání barev. Při výtvarné činnosti se snažíme rozvíjet dětskou fantazii, smysl pro barevnost a zkusíme děti povzbuzovat k tvořivému objevování

prostřednictvím rozhovorů o jeho výtvarné práci, jako například :

- Vyprávěj mi o tom, co maluješ.
- Která část se ti z toho nejvíce líbí?
- Bavilo tě to malování?

Ve výtvarných činnostech se zabýváme mnoha náměty, ať už jsou to náměty vztahující se k ročním obdobím, rostlinám, zvířatům, nebo jsou to náměty ryze dětské, jako například pohádka, nebo rodina a kamarádi.

Při volbě výtvarných technik dáváme přednost především temperovým barvám, které se nám velmi dobře osvědčily při tématickém malování a nebo vodovým barvám, které se velmi dobře hodí na zapouštění barev. Další techniky, které bychom rádi ve výtvarné činnosti využili jsou: kresba tuší, barvy na sklo, barvy na textil, techniky obtiskování, batikování, kresba voskovým pastelem, mokrou křídou, prstovými barvami a výtvarné techniky spojené s lepidlem, například Klovatina.

Ve výtvarné činnosti se také zaměřujeme na správnou techniku nanášení barvy na štětec, na správné tahy štětcem, na čistotu práce a pracovního místa.

Pracovně technická zájmová činnost PTZČ

Při pracovně technické činnosti se snažíme, aby žáci získali základní a praktické pracovní dovednosti a návyky při práci s dostupným materiálem a vytvářeli si pozitivní vztah k práci a racionální, odpovědný a tvořivý postoj k vlastní činnosti a jeho kvalitě. Svou zamýšlenou praktickou činnost na úrovni svého věku naplánovat, organizovat: vybrat vhodný materiál, pomůcky a nástroje, připravit si pracovní místo a logicky přemýšlet o nejvhodnějším pracovním postupu. Rozlišovat a pojmenovat druhy zpracovávaného materiálu a s ním také hospodárně zacházet. Provádět přiměřené základní praktické činnosti s drobným materiálem.

Děti se při PTZČ seznamují s různými materiály, jejich tvarem, barvou, povrchem, učí se rozlišovat materiál přírodní a technický, seznamují se základními nástroji a pomůckami, s jejich účelem, způsobem použití a jejich vlastnostmi. Vytvářejí si návyk organizace a plánování práce a zároveň si osvojují základy bezpečnosti, například při práci s nůžkami, nebo jehlou. Neméně je pro nás důležitá i čistota práce a hygiena.

Při PTZČ se nejvíce věnujeme práci s papírem, vlnitou lepenkou a kartonem. Překládání, skládání, stříhání, trhání, obkreslování jednoduchých symetrických tvarů a šablon a následné vystřihování.

Další často používaným materiálem je:

- textil(koláže, vyšívání), vlna a bavlnky
- korálky a knoflíky
- práce s různými krabičkami od potravin
- přírodní materiál(listy, šišky, klacíky, kamínky, žaludy, kaštiny, mech)
- luštěniny a koření
- modelovací hmota, keroplast a sádra
- práce s jednoduchým těstem, pečení perníčků, využití např. toastového chleba, nebo piškotů

Při pracovně technické činnosti se zaměřujeme zejména na správné držení nůžek a stříhání s nimi (bezpečnost), na přesnost, šetření veškerého materiálu, čistotu pracovního místa a následnému úklidu.. Vedeme děti k pomoci druhým.

Přírodovědná zájmová činnost PŘZČ

Při přírodovědné zájmové činnosti vedeme děti k prohlubování vědomostí o dění v přírodě a pěstujeme

v nich vztah k její ochraně. Náplň přírodovědných zájmových činností mladších žáků vychází z toho, že jsou schopni osvojit si jak poznatky o živočišných, rostlinách a neživé přírodě, tak i některé dovednosti v péči o ně. Nečastější a nejjednodušší činností, je pozorování přírody přímo na vycházkách. Tam je možné pozorovat veškeré změny v přírodě v různých ročních obdobích, pozorování změn v chování zvířat, poznávání běžných druhů, jejich stop, např. ve sněhu. Stejně, jako o živočichy, se zajímáme i o rostliny, poznáváme jejich druhy, květiny i stromy, nebo např. i houby, pomocí atlasů a encyklopedií. Vedeme s dětmi dialogy na téma ochrany životního prostředí, co přírodu ohrožuje a jak ji chránit.

Tělovýchovná zájmová činnost (TVZČ)

Cílem tělovýchovné zájmové činnosti je poskytovat žákům co nejvíce pohybových podnětů, podporovat a soustavně rozvíjet jejich pohyblivost, obratnost, postřeh, rychlost, rozvoj síly, rovnováhy, vytrvalosti a orientace.

Do TVZČ zařazujeme především soutěže, honičky, pohybové hry, míčové hry, hry spojené s tělocvičným náradím (obruče, kuželky, švihadla, líný tenis). Zaměřujeme se především na správnou techniku házení a chytání míče. Při TVZČ dbáme především na bezpečnost dětí. Při zařazování nových her se snažíme o co nejpřesnější vysvětlení všech pravidel hry a také následně o jejich dodržování. Velkým problémem, se kterým se potýkáme a na který se chceme zaměřit, je čestnost a umění prohrávat. K plnění tělovýchovné zájmové činnosti využíváme zejména školní zahradu, která je ideálním místem pro různé soutěže, honičky a míčové a pohybové hry. Největší výhodou ve využití školní zahrady spatřujeme v obrovském prostoru, který je maximálně bezpečný. Na školní zahradě mohou děti využívat i několik prolézaček, které jsou ideální k trénování obratnosti a pohyblivosti. Současně má školní družina možnost chodit na obecní fotbalové hřiště, které téměř sousedí se školou. Další naší možností je nedaleký les, kde je také mnoho možností sportovat, a využívat terénu. Při nepříznivém počasí máme také možnost sportovat v tělocvičně, kde je samozřejmě využíváno náradí určené dětem mladšího školního věku. V zimním období jsou to hry na sněhu, stavění sněhuláků, sněhových staveb, nebo sněhového bludiště a bobování za obcí. Při nepříznivém počasí, nebo když mají děti chuť, máme možnost zahrát si ve škole ping-pong.

Společenskovední zájmová činnost (SVZČ)

Obsahem společenskovední zájmové činnosti v naší družině je především vychovat naše žáky v jedince, kteří se dokáží orientovat v životě, znají základy morálky a umějí řešit běžné situace všedního dne, znají základy slušného chování a hygieny. Tomu všemu nám napomáhají každodenní rozhovory s nimi. Klademe důraz na poznávání svého okolí, místa, kde žijeme. Nejdříve se seznámí se s budovou školy a následně tematické vycházky do okolí, poznávání důležitých a historických míst a budov (obecní úřad, knihovna, obchod), včetně informací o jejich minulosti a historii. Do tohoto celku samozřejmě včleníme i dopravní výchovu. Na vycházkách s dopravním zaměřením vytváříme modelové situace, určujeme správné varianty řešení, např., zda chodec před námi se chová podle dopravních předpisů a podobně. Všímáme si dopravních značek a určujeme, co znamenají. Ve školní družině se pak věnujeme didaktickým hrám s dopravními značkami, kreslení dopravních značek a prostředků. Žáci si osvojují zásady vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, vzájemné úcty a pomoci si navzájem. Poznávají, jak se lidé sdružují a získávají první vědomosti o základních právech a povinnostech člověka, tedy o principech, na nichž je postavena výchova budoucího občana demokratického státu. Žáci si osvojují, jak se vhodně seznámat s druhými lidmi, jak právně pozdravit a podávat ruku. V praxi se učí zásadám stolničení, kultivují komunikaci slovní i mimoslovní, rozvíjejí své vyjadřovací schopnosti, ale také schopnost naslouchat a být tolerantní k odlišným názorům lidí ve skupině. Dbáme na vytváření kladného vztahu ke spolužákům a pozitivního klimatu v oddělení. Velký důraz také klademe na oblast hygieny a zdraví. Žáci poznávají především sami sebe, získávají poučení o zdraví a nemocech, o prevenci a předcházení úrazů. Pro naplnění tohoto tématu plánujeme aktivity směřující k průběžné péči o osobní hygienu a budeme poukazovat na důležitost bezpečnosti při všech činnostech, které žáci provozují. Obsah společenskovední zájmové činnosti naplňujeme formou každodenních rozhovorů a besed a prolíná se s ostatními zájmovými činnostmi. SVZČ můžeme také obohatit návštěvou knihovny, pošty, nebo některých složek ZS (policie, hasiči.)

Esteticko výchovná zájmová činnost (EVZČ)

Do esteticko výchovné činnosti zařazujeme především zpěv lidových písní a písní určené pro děti mladšího školního věku. Zpíváme za doprovodu kytary a děti rády doprovázejí zpěv dětskými nástroji, jako jsou dřívka, bubínek, nebo triangel. Také si rádi zazpíváme za doprovodu písniček na CD. Další možností jsou různé tanečky a hudební hry spojené s pohybem, dramatizace pohádek a recitace básní.

Odpočinková činnost (OZČ)

Odpočinková činnost má odstranit únavu po dopoledním soustředěním dětí při vyučování a náplň si určuje každé dítě podle svých přání a chutí. Zařazujeme ji po obědě. Může mít formu odpočinku na koberci, při poslechu pohádek na CD, nebo klidových her, četby na pokračování, společenských, stolových, nebo karetních her. V naší školní družině si děti velmi oblíbily kreslení na volné téma, nebo obkreslování různých šablon. Velmi oblíbené je i prohlížení časopisů a knih, nebo kolektivní hry v kruhu.

Příprava na vyučování

V naší školní družině probíhá příprava na vyučování nenásilnou a zábavnou formou didaktických her, soutěží a hádanek. Sledujeme školní osnovy a podle nich vybíráme činnosti, díky kterým upevňujeme a rozvíjíme vědomosti získané ve vyučování. Přípravu na vyučování zařazujeme i například při pobytu venku, nebo na vycházkách. Všímáme si okolí, jmenujeme stromy, určujeme, co patří do živé a neživé přírody, nebo počítáme dopravní prostředky ve vymezeném prostoru, určujeme jména léčivých bylin apod. Do přípravy zařazujeme vyprávění, čtení, dramatizace, besedy, soutěže a didaktické hry v místnosti. Písemné vypracovávání úkolů u nás není zavedené, o to více se věnujeme procvičování čtení ze školních učebnic, nebo časopisů Sluníčko a Mateřídouška. U žáků první třídy procvičujeme písmena a číslice formou hry Pexeso, nebo skládáme slova z písmen, číslice pak ještě formou didaktické hry Domino. Větší děti si dokáží číst samostatně potichu a pak vyprávět obsah textu. Dále pak formou soutěží procvičujeme počítání, jak písemně, tak z paměti, nebo rozvoj slovní zásoby, např. didaktickou hrou Slovní fotbal. Děti si rády procvičují výslovnost při jazykolamech, seznamují se s pranostikami, příslovími, pořekadly a měří si síly při hádání hádanek, při kterých si mohou změřit bystrost. Naše školní družina má k dispozici veškeré školní soubory pomůcek, didaktickou techniku, knihovnu, počítačovou učebnu a vybavení kabinetů.

VI. Časový plán

Školní vzdělávací program je rozpracován na dobu jednoho vzdělávacího cyklu, to je na dobu 5 let. Zhodnocen a dopracován (v případě potřeby) bude po skončení této doby.

VII. Evaluační plán

Hodnocení ŠVP pro školní družinu proběhne ve dvou rovinách.

Vnitřní – provede sama vychovatelka, hospitační ředitelka školy

Vnější – o zhodnocení a vyjádření budou formou dotazníku požádáni rodiče a děti navštěvující družinu

Příloha č. 1 : Vnitřní řád školní družiny

Základní škola a Mateřská škola Kájov

Vnitřní řád družiny

Vypracovala: Lenka Augustinová, ředitelka školy

Pedagogická rada projednala dne: 30.8.2007

Schválila ředitelka školy: Lenka Augustinová

I. Práva a povinnosti žáků a jejich zákonných zástupců

1. Žáci mají právo:

- a) seznamovat se s aktivitami vedoucími ke smysluplnému trávení volného času, aktivity jsou nabízeny formou her, spontánních činností
- b) kdykoli požádat vychovatelku ŠD o pomoc při řešení problémů
- c) vyjadřovat své názory a nesmějí za ně být jakýmkoli způsobem

2. Žáci jsou povinni:

- a) řídit se pokyny vychovatelky, školním řádem a řádem školní družiny pro žáky, který je vyvěšen v učebně.
- b) bez vědomí vychovatelky neopouští místnost školní družiny. Za žáka, který byl ve škole a do ŠD se nedostavil, vychovatelka neodpovídá
- c) pokud žák narušuje soustavně školní řád, může být rozhodnutím ředitele školy z družiny vyloučen
- d) šetrně zacházet s hračkami a zařízením družiny, udržovat své místo, třídu i ostatní školní prostory v čistotě a pořádku, chránit majetek před poškozením,
- e) chránit zdraví své i spolužáků

3. Zákonní zástupci

- a) sdělí rozsah docházky žáka a způsob odchodu žáka z družiny, tyto údaje jsou zaznamenány na zápisním lístku
- b) sdělí písemně : omluvu nepřítomnosti žáka v družině
odchylky od docházky žáka (jiné časy)
pokud má žák ze ŠD odejít s jinou osobou, než je obvyklé a je uvedeno v zápisním lístku
- c) předem známou nepřítomnost žáka v družině zákonný zástupce oznámí písemně
- d) vždy do 15. v daném měsíci zaplatit úplatu (80 Kč za měsíc)
- e) pokud opakovaně nezaplatí, toto může být důvodem vyloučení ze školní družiny
- f) mají právo na získávání informací, zajišťuje vychovatelka ŠD

II. Organizace činnosti

- a) družina realizuje výchovně vzdělávací činnost ve výchově mimo vyučování zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností, umožňuje žákům přípravu na vyučování
- b) do ŠD se zapisuje 25 žáků denně přítomných.
- c) školní družina je otevřena pondělí až pátek 11.45 -15.30.
- d) žáky školní družiny si vychovatelka přebírá v 11.45 od vyučujících po skončení vyučování té které třídy / ročníku/ ve druhém poschodí.
- e) po skončení vyučování e 12.45 odchází děti na oběd s vyučujícím, ten je po obědě přivede zpět do školy a předá do družiny
- f) pokud se žáci zúčastňují zájmových kroužků v rámci školy, čekají v družině, kde si je vyzvedne lektor či vedoucí kroužku
- g) během všech školních prázdnin je ŠD uzavřena
- h) v době mimořádných prázdnin nebo mimořádného volna je činnost školní družiny zajištěna, stejně tak provoz jídelny s případným omezením podle pokynů hygienika
- ch) doba pobytu žáka v ŠD se řídí údaji uvedenými na zápisním lístku

III. Přijímání do ŠD

O přijímání dětí do školní družiny rozhoduje ředitel školy na základě písemné žádosti rodičů v tomto pořadí :

1. děti z 1.-2. třídy, jejichž rodiče jsou v odpoledních hodinách v zaměstnání (dítě by muselo být samo doma)
2. děti ze 3. třídy, jejichž rodiče jsou v odpoledních hodinách v zaměstnání
3. děti ze 4. a 5. třídy, jejichž rodiče jsou v odpoledních hodinách v zaměstnání
4. ostatní děti, které mají zájem o pobyt v družině

Zároveň je umožněno na přechodnou dobu čekání na začátky kroužků u dětí 1. – 3. třídy a dětí z okolních vesnic

IV. Dokumentace

V družině se vede tato dokumentace:

- zápisní lístek pro žáky, kteří jsou přihlášení k pravidelné docházce
- přehled výchovně vzdělávací práce
- docházkový sešit

(v docházkovém sešitě je zaznamenáván příchod žáka do ŠD, odchod jen pokud se údaj liší od zápisního lístku a písemných omluvenek)

Příloha č. 1: Seznam míst využívaných při pobytu venku

V Kájově 30.8.2007

